gemeente Barneveld

Aandachtsgebied: Leefomgeving
Team Beleid Leefomgeving
E-mailadres: P.Hermens@barneveld.nl
Telefoonnummer: 06-11271040

Raadsvoorstel nr. 3815
Barneveld, 12 – 2- 2025
Portefeuillehouder: B. Wijnne

Onderwerp: Programma Waardevol landelijk gebied

Samenvatting raadsvoorstel

In april 2023 heeft het college opdracht gegeven het programma waardevol landelijk gebied op te stellen. Het programmaplan ligt nu voor. Alvorens het plan door het college wordt vastgesteld bieden wij uw raad graag de gelegenheid om uw wensen en bedenkingen te uiten, zoals is toegezegd tijdens raadsinformatiebijeenkomst op 3 december.

Aan de raad,

Gevraagde beslissing

1. Geen wensen en bedenkingen te geven over de visie en de strategische doelstellingen van het programma Waardevol landelijk gebied. Deze staan op pagina 8 (visie), pagina 9 (strategische doelstellingen landbouwtransitie), pagina 13 (strategische doelstellingen water, Bodem, Natuur) en pagina 17 (strategische doelstellingen Inclusieve ruimtelijke ordening) van het Programmaplan Waardevol landelijk gebied.

1. Inleiding

Het college vindt het belangrijk om te zorgen dat het grote landelijke gebied van onze gemeente waardevol blijft. Waardevol voor haar agrarische bedrijven, niet-agrarische bedrijven, recreanten en inwoners in een intrinsiek aantrekkelijk landschap. Er ligt een flinke opgave voor de gemeente en de bedrijven vanwege de ligging nabij het kwetsbare Natura 2000 gebied de Veluwe.

In april 2023 is de opdracht gegeven een Programma waardevol landelijk gebied op te stellen. Een team uit de organisatie, het zogeheten bouwteam, is aan de slag gegaan met het opstellen van het programma. Tijdens het opstellen van het programma is er veel gebeurd. Zo werd in juli 2023 de piekbelastersregeling van kracht, viel het kabinet en werden het NPLG en het transitiefonds landelijk gebied geschrapt. Ondanks deze gebeurtenissen zijn we doorgegaan met het opstellen van het programma.

Belangrijk voor het opstellen van dit programma zijn de concept-strategische agenda van de regio en het daarin aangegeven Regionaal Perspectief Landelijk Gebied (RPLG), dat deze zomer is vastgesteld.

Het vaststellen van het programma is de bevoegdheid van het college. Voordat we dat doen consulteren we de Raad graag over de uitgangspunten van het programma: de visie en de strategische doelstellingen.

2. Beoogd effect

1.1 Beperken negatieve gevolgen stoppers. Er is veel gaande in het landelijk gebied van Barneveld. Er zijn relatief veel bedrijven die stoppen wat grote invloed kan hebben op de leefbaarheid van het landelijk gebied. Met het programma beogen we de negatieve gevolgen te beperken.

1.2 Zorgdragen voor bedrijven die door willen gaan. Er zijn ook veel bedrijven die door willen gaan met hun onderneming. Het is belangrijk dat deze bedrijven perspectief hebben. Waar mogelijk willen we bedrijven helpen met ervoor te zorgen dat ze toekomstbestendig zijn.

1.3 Herstel van de natuur. Een belangrijk doel van het RPLG is het herstellen van de natuur in onze regio. Dat is ook een belangrijk onderdeel van het programma: het herstellen van de natuur zodat we onder andere een goede biodiversiteit behouden en klimaatbestendig zijn.

1.4 Effectief inzetten van het instrumentarium. De omgevingswet biedt tal van (nieuwe) instrumenten die we als overheid willen inzetten om het landelijk gebied vorm te geven.

1.5 Met de strategische doelstellingen wordt focus aangebracht. De problematiek van het buitengebied is zeer omvangrijk en complex. Er gebeurt vanuit de gemeente al veel dat betrekking heeft op het landelijk gebied. Met de strategische doelstellingen richten we het programma op wat we nu belangrijk vinden.

3. Argumenten

1.1 hiermee is de raad betrokken door wensen en bedenkingen kenbaar te maken over de kaders voor het programma Waardevol landelijk gebied.

We vragen de raad haar wensen en bedenkingen te geven over:
- De visie van het programma (p. 8 van het Programmaplan Waardevol landelijk gebied),
- De strategische doelstellingen (p. 9, 13 en 17 van het Programmaplan Waardevol landelijk gebied)

De wensen en bedenkingen zullen door het college worden betrokken bij het definitief vaststellen van het programmaplan. De verdere uitvoering van het programma, waaronder de operationele doelstellingen en inspanningen zullen jaarlijks in een jaarplan worden opgenomen.

4. Kanttekeningen

1.1 Er is thans veel onzekerheid over de toekomst van het landelijk gebied
Er gebeurt veel in het landelijk gebied op dit moment. Het schrappen van het NPLG en het Transitiefonds landelijk gebied en de recente uitspraken van de Raad van State en de rechter over stikstof en de door de Provincie Gelderland aangekondigde zonering die ons buitengebied gaat raken maken dat er nog veel onzeker is. Deze onzekerheid maakt dat het lastig is om stappen te zetten die in het programma zijn opgenomen. Dat komt ook naar voren in onze contacten met de agrarische sector.
1.2 Er is veel onzekerheid over de plannen van het kabinet. Met het besluit het NPLG niet vast te stellen heeft de minister van LVVN gesteld dat de doelstellingen niet zijn verdwenen en dat zij met (nieuwe) plannen komt. Het laatste nieuws daarover is dat die plannen nog een aantal maanden op zich laten wachten.
1.3 Er is onduidelijkheid over de financiën. Het transitiefonds landelijk gebied is geschrapt. We hadden erop gerekend dat een belangrijk deel van de beoogde maatregelen uit dit transitiefonds zou kunnen worden gefinancierd.

5. Financiën

In de Kadernota 2024 – 2027 is met een incidentele beleidstoevoeging een bedrag van € 1.305.000 opgenomen voor het programma landelijk gebied voor 2024 en 2025 en € 765.000 voor 2027. De toelichting stelt onder andere dat de nog te bepalen gemeentelijke rolneming de activiteiten en inspanningen die daaruit voortvloeien beïnvloeden. Dit loopt samen met de ontwikkeling van onze Omgevingsvisie én met het opstellen van het gezamenlijke Regionaal Perspectief Landelijk Gebied samen met de andere zeven Foodvalley-gemeenten.

Met de incidentele beleidstoevoeging is een globale inschatting gemaakt van de kosten. Bij het voorstel voor de beleidstoevoeging werd ervanuit gegaan dat een belangrijk deel van deze kosten via rijkscompensatie vergoed gaan worden. Dat is nu onzeker geworden. Bij de verdere invulling van het programma zal er naar passende financiering gezocht moeten worden.

6. Participatie en communicatie

a) Participatie. Om de participatie vorm te geven is er een klankbordgroep geformeerd van agrariërs, niet-agrarische bedrijven en belangenorganisaties in het buitengebied. De klankbordgroep is bij het opstellen van het programmaplan geconsulteerd. Het is de bedoeling om de klankbordgroep gericht bij onderdelen van de uitvoering van het programma te betrekken.

b) Communicatie. We brengen een nieuwsbrief uit waarmee we de inwoners en gebruikers van het landelijk gebied informeren over de voortgang van het programma.

7. Vervolgstap

Met inachtneming van de wensen en bedenkingen van de Raad zal het college het programmaplan vaststellen en zal de Stuurgroep waardevol landelijk gebied het jaarplan 2025 vaststellen. Het jaarplan is de basis voor de activiteiten die in het kader van het programma worden uitgevoerd.

8. Bijlagen

Programmaplan Waardevol landelijk gebied

Burgemeester en wethouders van Barneveld,

de secretaris,	de burgemeester,
W. Wieringa	J. van der Tak